

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak teden - Posamezna številka 20 din - LETNA NAROČNINA 800 din, polletna 450 din, četrtletna 225 din; plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 1800 din oziroma štiri ameriške dolarje - TEKOCI RACUN pri Narodni banki, podružnici v Novem mestu, številka 606-11/3-24

Štev. 32 (594) Leto XII.
NOVO MESTO, 10. AVGUSTA 1961

UREJUJE uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročnih rokovpisov in fotografij ne vračamo - TISKA Casopisno podjetje "Delo" v Ljubljani

»Lojze mi bo omlatil...«

8. avgusta je bila v Novem mestu razširjena seja predsedstva Okrajnega odbora Socialistične zveze, na kateri so razpravljali predvsem o kmetijstvu. Predsedstvo SZDL je obdelalo vprašanje v okrajnem merilu, medtem pa so občinski odbori SZDL že začeli sklicevati svoje razširjene seje, na katerih podrobneje razpravljajo o nalogah zadrug, Oblo in političnih organizacij ob jezenski setvi, kooperaciji, odlokih o agrominimumu, porabi umetnih gnojil in drugih vprašanjih, ki so tesno združena z nadaljnjim povečevanjem kmetijske proizvodnje in s krepitvijo socialističnih odnosov na vasi. Na seji so utvrdili nekaj kritičnih primerov prodaje zadržnih osnovnih sredstev, o čemer poročamo danes malo obširneje, medtem ko bomo o drugih ugotovitvah in problemih s tega področja pisali še v prihodnjih številkah našega tednika.

O pripravah na jezensko setev je poročal na seji predsednik OZZ Tone Pirč, v razpravi pa je sodelovalo 11 tovarišev in tovaršic.

Za uvod nekaj osnovnih ugotovitev iz poročila:

V pogodbeni proizvodnji smo v letu 1960-61, če jo primerjamo z uspehi iz let 1958 in 1959, nazadovani. Pri pšenici smo na primer dosegli leta 1959 in 1960 po 70 odstotkov plana, leto komaj 56 odstotkov; pri koruzi lani 70 odstotkov, letos komaj 36 odstotkov, pri krompirju lani kar 138 odstotkov, letos 47 odstotkov; pri detelji letos le 33 odstotkov, v obnovi vinogradov 31 odstotkov, v pogodbeni reži goveje živine do 1 leta starosti komaj 16 odstotkov, pri govedu nad 1 letom 19 odstotkov in pri reži prašičev komaj 5 odstotkov. Zadnja številka seveda ne pomeni, da kmetije niso vzredili in prodali na deset tisoče prašičev; blagovna proizvodnja je

sorazmerno visoka, nismo pa je zajeli v pogodbeno proizvodnjo prek zadrug.

Napak bi bilo trditi, da za to leto ni bilo pogorja. Narobe: združevanje zadrug nam je dalo bolj čvrsto organizacijo, ki naj bi urenila vse naloge s povečevanjem proizvodnje na vasi. Spremenjen je bil način planiranja: medtem ko smo prej načrtovali kmetijsko proizvodnjo od zgodnjim nazdoli, jo je zdaj zamenjavalo načrtovanje od spodaj navzgor. Zadruga je začela sestavljati plan setevnih površin tako, da se je dogovorila s posameznim kmetom, koliko in kaj bo sejal, prideloval oziroma režil. Čeprav ima tak plan velike prednosti, ga v prvem letu še nismo znali uveljaviti. Uresnili smo ga v letu 1960-61 veliko slabše kot prej (mimogrede: letos je to še precej bližje plan za 1961-62 nas je približal uspehom iz leta 1959-60 - čeprav še nekoliko odstopa, je pa zato toliko trdnější). Osnovni namen kooperacije (posodbena sodelovanja) je bil postavljen že pred leti: povečati in pomeniti proizvodnjo, hkrati pa

zagotoviti tržno in živalsko krmno proizvodnjo. Za oba pogodbenika (KZ in kmetia) so bili pogodi ugodni. Seveda je bilo treba uresničiti vsako leto tudi vse pogoje, da je kooperacija uspevala: zagotoviti vso potrebno agrotehniko, redno menjavati seme, dovolj gnojil in dopoljevati med rastjo listi. Zadnje leto pa smo vse to nekako zamurili: ni bilo dovolj gnojil, popustili smo v zamenjavanju semen, kmet je trgal gnojila ne samo pšenici, temveč tudi vsem drugim pridelkom, za katere sploh ni sklenil pogodbe itd. Z eno besedo: vse prerači smo odstopali od sklenjenih pogojev, kar se je pokazalo v nizkem odstotku plana in malim delovnim hektarjem. Medsebojno urednjevanje sicer dobro znanih načel se nam je zato kmalu maševalo. Uspavali smo se ob redkornem pridelku žita v letu 1959-60 in zato smo kaj kmalu zdrknili nazdoli.

Odloki o agrominimumu so bili ponekod preširoki; ne glede na pogoje in strojno obdelavo smo jih razširili na celotno področje občine. Pri tem pa so tako politične organizacije kot Oblo in zadruga le prerači domnevali, da bo po odlokih stvar tekla sama po sebi. Ni bilo dovolj politične aktivizacije v zadrugah, da bi se ljudje res množično vključevali v kooperacijo, z agrominimumom pa smo marsikje zajeli samo nazadnjaškega kmeta, ki za sicer ni bilo moč prepričati o prednostih sodbena obdelovanja zemlje.

Vse to, k čemu pa je treba pristati? Škodovali nemojnost ob kooperaciji KZ, nam je letos močno zavrelo delo, ki bi bilo lahko uspešneje.

Osnovni činitelj napredka je proizvodni okolij

Pojavilo se je namreč vprašanje: kdo naj bo osnovni nosilec akcije v kmetijstvu? Razna mnenja o tem so neugodno vplivala na delo. Pokazalo se je, da - vertikalno poslovanje KZ - ne daje dovolj jamstva, da bomo zajeli vse proizvodne sposobnosti zadržnikov in drugih kmetov. Praksa je pokazala, da je proizvodni okolij osnovni činitelj in te akcije, se pravi: proizvodno področje bišve zadruge (v mejach pred sedanjem združevanje) in kolektiv, ki tu delujejo (krajevni odbor, krajevni združeni svet, osnovna organizacija Socialistične zveze), morajo zajamčiti največjo proizvodnjo in z njo vred socialistične odnose na vasi.

Marsikje pa krajevnih organov zadržnega upravljanja še niso postavili oziroma izvolili. Upravljanje v zadrugah je žal še vedno precej centralizirano, nujno pa ga je treba decentralizirati. Nimamo primera, da bi osnovna organizacija SZDL

postavila v svoj dnevni red vprašanje, kaj je s krajevnim združenim svetom! Nimamo primera, da bi se člani SZDL oglašili, da nikakor ni prav, če »prihajajo hektari od občine nazdoli: toliko in toliko morate posejati!«, namesto da bi se načrt o setvi porajal od kmeta do kmeta, od vasi do občine nazdori!

Pa je še veliko več vprašanj, ki nujno morajo zanimati osnovne organizacije Socialistične zveze na vasi:

poraba umetnih gnojil, delo družbenih posestev in zadržnih ekonomij, neurejena oziroma nevrnjena posojila kmetom, pridobivanje novih zemljišč za ekonomije, jemanje zemlje v zakup in odkup, česar je še vedno malo, in pod. (o čemer bomo obširneje pisali v prihodnjih številkah).

Spet v tlako, čeprav zelo »moderno?«

Kako so nekateri tovariši, ki delajo v zadržništvu, izgubili občutek za to, kaj je prav in kaj ne v našem kmetijstvu, naj podedo naslednji primeri:

KZ v Metliki je prodala traktor privatnemu kmetu; ker so vedeli, da bi stvar dvignila v domačem okraju je malo preveč prahu, je sel traktor na Hrvaško (kakor da tam ne bo (Nadaljevanje na 2. strani)

NOVOTEKS na sejmju »Moda po svetu«

Na mednarodnem sejmu mode in oblačil, ki bo od 30. septembra do 8. oktobra v Beogradu, bodo domače in tuje tovarne razstavile svoje mode tekstilnega in konfekcijskega blaga, obutev, usnjarske galanterije in druge izdelke. Prijavila so se že nekatera domača podjetja kot »Varteks« iz Vrhovca, Novoteks, Beograd itd., ter tudi: Belbras iz Belgije, DIA, Textil iz Vzhodne Nemčije, Nino in Süddeutscher Spinwebber iz Zahodne Nemčije, Wolfwaren Webers in Gebrüder Müller iz Avstrije, Bonaleani, Larioseita in Mazza iz Italije, Marubeni iz Japonske in druge.

Videm - Krško: kombinat bodočnosti

V VIDEMSKO-KRŠKI KOMUNI SO SE ŽE ODLOČILI: INDUSTRIJA SE BO RAZVIJALA V PET SMERI - KOMBINAT PAPIRJA: OSREDINI INDUSTRIJSKI OBRAT - TRDNA USMERITVE V KMETIJSTVU - POSREDIJE NEKAJ MISLI IZ RAZGOVORA Z NAČELNIKOM OBČINSKEGA ODDELKA ZA GOSPODARSTVO TOV. TONETOM AVSCEM

Tovariši načelniki, ali bi lahko našli osnove petletnega perspektivnega plana videmsko-krške komunice za razdobje 1961 do 1967? Mislimo osnove najpomembnejših gospodarskih panog: industrije in kmetijstva.

- Že v začetku bi rad poudaril, da je o tem perspektivnem planu zelo težko govoriti iz več razlogov. Novi gospodarski sistem in sistem delitve dohodka gospodarskih organizacij sta vseskozi nova, da so mnoge prvotne osnove plana na precej izpremenjene. To je najbolj čutiti na področju investicijske politike. Gradnjo vrste novih objektov, ki smo jih planirali v prvih osnutkih plana, bo, kot kaže, treba verjetno odločiti. Mislim, da bo najbolje, če bo najin razgovor potekal okoli orientacije plana, ki je dolgoročna, le mimogrede pa bi omenili nekatere objekte, o katerih razmišljamo.

Prav, tovariši načelniki. Torej začetna kar pri industriji. Kako je v planu začetan njen razvoj?

- V tej močni gospodarski panogi nameravamo kar najbolj povečati njeno gospodarsko moč in

»Boj proti kolonializmu, neokolonializmu in imperializmu je hkrati boj za svetovni mir. Priznam vam pozdrave ljudstva in vlade Gane, lahko pa rečem, da tudi vse Afrike...« je namreč in viden vzročen pred prisrčnim sprejemom več kot 1000 domačinov v soboto popoldne spregovoril predsednik ganske republike Dr. Kwame Nkrumah množici, ki se je zbrala ob avtomobilski cesti na Čatežu pri Brezčah. Podpredsednik OLO Silvo Gorenc je visokemu gostu predstavil člana okrajnega in občinskega političnega in oblastvenega vodstva, nato pa ga je pozdravil v imenu delovnih ljudi novomeškega okraja, pri čemer je dragemu gostu, borcu za svobodo Afrike, podaril kip Težaka akadem. kiparja Jakoba Savinška. Ko je sprejel darilo, je dr. Nkrumah med drugim dejal: »Tudi Afrika nosi težko breme preteklosti. Kadarkoli bom pogledal v to vaše darilo, bom dobil nove spodbude za naše delo. Prisrčno pozdravljeni! Brezki pionirji so podarili visokemu gostu cvetje, godba na pihala iz tovarne celuloze in papirja je zaigrala več koralic, množica ljudi pa je z mahanjem naših in ganskih zastav in prisrčnim plaskanjem pozdravila delegacijo republike Gane, ki je nato odpotovala na Bled.

'BELA KRAJINA' prvič v Ameriko

Naša največja trgovska čez-ocenska ladja »Bela krajina«, ki jo po splovitvi v puljski ladjedelnici ULJANIKI dogradili in odlično opremili, je v soboto zaplula v svojo matično luko Piran. Dogodek je bil veliko presenečenje za vse naše pomorce, domačine in številne goste, saj tako velike domače ladje pred Piranom še ni bilo. »Splošna plova« je v soboto nedeljski pripravil na izdaji slavnostni sprejem, katerega so se udeležili tudi tovariši Peter

Zorko in Bojan Polak (za Izvršni svet LRS), predsednik noveličkega OLO Nika Belopavlovič, sekretar OK ZKS Koper Albert Jakopič, domači predstavnik in med drugimi tudi znani umetnik Božidar Jakac, Marijan Kozina in Stojan Batič. Posadki so prisrčno čestitali in ji želeli mirno vožnjo po vseh oceanih predskerni piranske občine Davorin Ferligoj, Nika Belopavlovič in direktor ULJANIKA, metliški rojak tonetovskij Peter Kopinič. Prav posebno

prizrčno so voščili novi velikan, ki srečno in mirno morje izlovljeni gosti iz Bele krajine, ki so si novo ladjo ogledali z največjim ponosom, saj nosi ime zibelke partizanstva.

V nedeljo dopoldne je BELA KRAJINA, ki lahko vkrca nakrnat na 1250 vagonov spiljveza tovora, pod vodstvom kapitana Draga Sirca krenila na svojo prvo pot v Ameriko.

Srečno pot, krmarji in mornarji naše BELE KRAJINE! Srečno pot in mirne oceani!

PRED KONFERENCO IZVENBLOKOVSKIH DRŽAV

Prvega septembra se bo začela v Beogradu konferenca izvenblokovskih držav. Kako je prišlo do nje, kaj so izvenblokovske države, kakšni so njihovi cilji in podobno, je bilo in še bo mnogo napisanega. Toda poleg izvenblokovstva je širok pojem in bi ga bilo treba nekoliko opredeliti. To bo seveda najboljše storila konferenca sama, ki bo še natančneje obdelala vidike, po katerih lahko neko državo imenujemo izvenblokovsko.

Ce rečemo, da je potrebno opredeliti pojem izvenblokovstva, ne pomeni, da tiči za tem poskus zvožavanja števila držav, ki bi se lahko imele za izvenblokovske. Gre samo za to, da se razjamsko nekateri pojmi.

Očitno je, da ne more veljati za izvenblokovsko neka država, ki je v vojaškem pakto povezana z enim ali drugim blokom, ki sodi v ta ali oni tabor. Českoslovaška, na primer, ni izvenblokovska država, ker je članica vojaške Varkavske zveze in se sama ima za članico tako imenovanega socialističnega tabora. Prav tako ni, na primer, Francija izvenblokovska država, saj je članica Atlantiskega pakta (NATO).

V teh primerih je opredelitev povsem lahka in nedvoumna. Toda med obema blokoma so države z najrazličnejšimi družbenimi in političnimi sistemi. Ali so vse te države izvenblokovske? Ze na pripravljani konferenci v Kalnu so udeleženci, zunanji ministri držav, ki bodo sodelovale na beograjski konferenci, postavili nekaj osnovnih pravil oziroma vidikov. Po teh vidikih so izvenblokovske tudi tiste države, ki so sicer v neki regionalni vojaški obrambni zvezi, če ni v tej zvezi nobene blokoveke velesile oziroma članice enega izmed blokov. Tak je primer z arabskimi državami.

Tako se je že v Kalnu izkristaliziral vidik, po katerem zdaj Jugoslavija, kot privediteljica konference, vabi posamezne ude-

Brez tretjega bloka

leženke. Natančno število udeležencev še ni znano, čeprav je znano, da se bo njihovo število gibalo med 25 in 30, verjetno kakih 27.

Beograjska konferenca je tako rekoč pred vrati. Zanja vlada v svetu, in ne samo med izvenblokovskimi državami, izredno zanimanje. O tem priča že število prijavljenih novinarjev - dopisnikov, reporterjev, fotoreporterjev in snemalcev - ki je že preseležlo tisoč.

Zanimanje pa je zlonameroma in dobronamerno. Zlonamerni so brez dvoma tisti komentari, ki trdijo, da pomeni beograjska konferenca poskus ustanovitvi nekaj tretji blok. Ljudem, ki so tako vkovani v spone blokoveke miselnosti, ne more iti v glavo, da bi lahko svet obstajal brez blokov. Če so torej države, ki niso v eni in drugi blok, si morajo - tako mislijo ti ljudje - naravno, ustvariti svoj lastni blok.

Takšnim ljudem ne pomagajo dokazovali, da ne gre za ustanavljanje tretjega bloka, saj so izvenblokovske države, kakor pove že ime, sovražnice blokov in jim ni do tega, da bi se izgubale že dveh obstoječih blokov zato, da bi padle v - tretjega. Takšnim ljudem tudi ne pomagajo dokazovati, da je ena izmed glavnih značilnosti članstva v bloku - disciplina in priisk. Disciplinara predvsem za šibkejšega v bloku. Med izvenblokovskimi državami ni govora o nekem pritisku, kakaj v tistem hipu, ko bi začel nekdo izvajati pritisk, se delegat spherne izmed prizadelel držav dvigne in odide, ali še bolje - skruval lahko izključlo vsak poskus izvajanja pritiska.

Potentatom - bi logično sklepaj človek - bodo morali na beograjski konferenci sklepe sprejemati soglasno. To je naravno. In pri tem ne bo nobenega pritiska ali blokoveke discipline. Vsaka delegacija se bo popolnoma svobodno odločala in opredeljevala.

Toda - bi spet nekdaj dejal - ali bo pri tolkšnem številu držav mogoče sprejeti sklepe? Ne smemo pozabiti, da je glavni namen konference združiti vse ali večino izvenblokovskih držav v prizadevanju, kako ohraniti mir in kako najbolje ukrepati, da bi izgledil blokoveka nasprotja. Nihče ne bo zahteval od drugega, naj se odpove svoji ideologiji in svojemu načinu življenja. V osnovnem konceptu pa so si vse te države enolne: da je obstoj blokov nevaren, nepotreben in neumen, da je največja dobrina človeštva mir in da je treba sanj storiti vse, kar je mogoče, Morda bi se komu zdela, da je to prešibka osnova za realno mednarodno politično pisanje. Ze dejavto, da je bila skilecna beograjska konferenca. Pokazuje, da ni.

»Sleheraj udarec dleta in kladiva, ki se na simpoziju vseka v kamen ali les, naj pripomore k rojstvu nove umetnine, hkrati pa naj odmeva v svetu kot droben, pa vendarle prizadeven glas medsebojnega razumevanja in spoštovanja. - »Forma viva - Živa oblika!« Da bi postala tudi živa misel! Misel, ki nas dviga in plemeniti. Ki nas veže z umetnostno izpovedjo vseh časov in vsega sveta. Če bodo tuji umetniški gostje odnesli s seboj topli spomin na našo domovino in na jugoslovanske tovariše, bo dosegel simpozij tudi po tej strani svoj uspeh...« S temi besedami se predstavil simpozij v Kostanjevici obkolovalec, katerih je zadnje tedne čedalje več. Na selki: udeleženci srečanja iz Portoroža in Kostanjevice v nedeljo, 30. julija, na vrtu kostanjevkega gradu; umetniki iz Italije, Japonske, Kanade, Poljske, Indije, Francije, Nirozemske, Švice, Avstrije, USA, Združene arabske republike in Jugoslavije; med zastavami naštetih držav sta vihrali tudi zastavi Grčije in Madžarske, od koder sta se kiparja napovedala, a sta zbolela. Velika mednarodna družina, ki jo družijo plemeniti misli in skupno prizadevanje: tudi z umetnostjo se borimo za mir in sožitje na svetu!

kremenčevih zidakov. Ne smemo pa pozabiti na kvalitetni senovski lassar, ki je kot nalašč za proizvodnjo cementa. Ker so zaloge premoega v rudniku omejene nastaja vprašanje, kie zapolniti ljudi s senovskega področja. Še vedno pričujemo možnost gradnje tovarne cementa v Senovem.

Pročane še peti smeri: elektroenergetika. Termoelektrarna v Brestanici je prvi člen v verigi proizvodnje elektroenergetike. V tej verigi bo kombin dragih agregat. Razvijajoča se industrija bo terjala vedno nove in nove kilovate elektricne energije. Dajale jih bodo hidroelektrarne, katerih gradnja je predvidena na Savi. V primeru kopnje bo preskoda na pomoč termoelektrarna v Brestanici. Vzporedno s tem bomo gradili visoko in nizkonapetostno omrežje in končali elektrifikacijo na vsem področju naše komunice.

V naštetih peti smeri se bo razvijala naša industrijska proizvodnja in bližnji in daljni bodočnosti. Del tega velikega račta bomo uresničili v tej pesletki, preostalo pa v prihodnosti.

Tovariši Avsec, zdaj pa se za nekaj besed o kmetijstvu, ki je, kot sodimo, v vasi komunice pomembna gospodarska panoga.

V kmetijstvu bomo uresničevali tri naloge: predvsem bomo razvijali družbeno kmetijsko proizvodnjo. To bomo dosegli z ustanavljanjem močnih, rentabilnih, za življenje sposobnih proizvodnih zadrug. Kregili bomo kmetijsko zadrugo, da bovsata svojo mehanizacijo lahko obdelale vse družbene in zasebne površine in postale negotrejšnje za zasebnega kmetosa. In še tretja: kmeta bomo s pogodbeno proizvodnjo, s strokovno službo, z dobavo sortnih semen in umetnih gnojil, predvsem pa s strojnimi uslugami tesno povezali z zadrugo, ki zanj edina pomeni bodočnost. Zaradi povečanega odloka delavcev s podjetja v industriji, ki se bo še nadaljeval, je akšana usmeritev kmetijstva nujna.

Orednje posevstvo družbene proizvodnje je zienkrat Zadovinek, ki je letos že dal 11 vagonov preselekov HZRC. Se nasreje se os usmerjal v proizvodnjo mleka in zelena predvsem za tržno proizvodnjo. Pripravljamo živinorejske obrate, vrtarjari, sadne nasade in podobno. Enako posevstvo nastaja tudi pri KZ Kostanjevica, velik živinorejsko poljedelski obrat bomo ustanovili na melioriranem področju Krškega polja, enega pa na senovškem področju.

Miloš Jakepec
VREME
ZA CAS OD 10.-20. AVGUSTA
Lepe vreme bo trajalo približno do 13. avgusta. Po 13. avgustu nestalno s pogostimi padavinami in hladno.

»Lo'ze mi bo omlatil...«

(Nadaljevanje s 1. strani)

rušil načel o socialistični graditvi kmetijstva v Jugoslaviji. — KZ v Sevnici je prodala več večjih kmetijskih strojev, med njimi tudi prevoznico mlatilnice znamke ZMAJ. — KZ v Dol. Toplicah je sklenila prodati med drugim 3 stoječe mlatilnice, 5 elektromotorjev in nekaj drugih obdelovalnih naprav. — KZ Trebnje je namepravala sleditji zvedu Sevnice, vendar je opozorilo OZZ zavrla kupčije v Trebnjem in v Dol. Toplicah.

Kam vodi tako nenačelno gledanje in postopanje? To, česar nismo delali v prvih po-vojnih letih, počenja nekateri kratkovidni upravni odbori združad zdej, leta 1961! Kje so zadrugi sveti, da ne vidijo takih »kupčij«? — V nekaterih združadah trdijo, da so predmeti, ki so jih prodali oziroma hoteli prodati, zanje »navaden klump«, torej nič vredno blago. Čudno pa je, da na primer elektromotor, močan 5 in pol KS, nikakor ni »klump« za kmeta, ki ga je doslej v imenu združade 4 ali 5 let upravljaj. Medtem ko je vse doslej za motor (ali mlatilnica oziroma kak drug stroj) uporabljala vsaka skupnost združadnikov v tej ali oni vasi, naj bi postal njegov pravi lastnik kmet-zasebnik. To se je ponekod tudi že zgodilo; kupčije so sklenjene, drugi, manjši kmetje, pa so se prišli pritožiti na okrajno združado, da se s takim barantanjem združad ne strijnajo! Prav dobro so se zavedli nevarnosti, da bodo spet odvisni od posameznih večjih kmetov, ki jim bodo po svoji volji orali, mlatili, žagali dvoje ali pripravljal rezanico. Zal nekateri upravni organi združad niso imeli takega posluha. Izgovarjali se, da so to »stari, obrabljeni stroji, s katerimi je nevarno delati, da je to samo še staro železje in pod.«, pozabljajo pa, da so združade pred 4 ali 5 leti prav te stroje kupile z državnim regresom. Namesto da bi take stroje zavrnili, ponudili v združden zakup v

vasi, kjer še sploh ni nobene mehanizacije, so jih sklenili prodati zasebnikom. Pri takem gospodarjenju ne bo nič čudnega, če bomo danes ali jutri lahko slišali:

»Meni bo zoral Jože...« ali pa: »Lo'ze, mi boš omlatil?« Odslužil bom z delom...»

Mar ni to pot v moderno tla-ko, v odvisnost, proti kateri se bori moč naša revolucije? Okrajna združada zveza je opozorila združade na nezakoničnost prodajanja osnovnih sredstev, organizacije Socialistične zveze pa morajo prav ob tem zaostriti svojo čuječnost.

Vloga Socialistične zveze je dovolj jasna

Na selji so take pojave ostro kritizirali, saj so resno opozorilo, da nekateri stari zadrugi nimajo posluha pri ureničevanju socialističnih načel in izgradnji novih odnosov na vasi. Res je, tudi hektari in odstotki izpolnjenega plana so zelo važni, še važnejše pa je to, da mora biti slehernemu proizvajalcu na vasi jasno kot na dlani, kam gre naš razvoj. Tu ne slepimo in se ne igramo: gradimo socializem in tudi na vasi uvajamo socialistične odnose. Imejmo pri tem vedno pred očmi tole:

Socialistična zveza je politična organizacija, ki ima pravo zahtevati program dela KZ. Pregledala ga bo in dala združadi nazaj, hkrati pa bo zelo razločno povedala, kaj je v skladu z našimi socialističnimi načeli in kaj ni. Naši člani so v vrstah združadnikov; treba jih je pritegniti, da bo plan združade tudi uresničen.

Tako pa glejmo tudi na naloge združdenih združad, na življenjsko odločitev o agronomijemu, na agrotehnične ukrepe, odstranimo mlacinne odnose do zamenjavanja semen, pomagajmo mladim kmetijskim tehnikom, da se bodo lahko razvili v svojih združadah. Po-vejno na sestanku javno in odkrito:

elektromotor s 7 KS, ima na kmetiji z 10 hektari dela za 2 dni v letu, vese ostali čas pa bo stal! Njegov lastnik bo naj-vo izkoriščal male žmote okoli seboj! — Uveljavljamo vsake strone skupnosti, pomagajmo si z zadruginimi sredstvi do napredka, toda brez izkoriščanja človeka po človeku!

Krajevni odbori SZDL in osnovne organizacije ter njihove sekcije imajo potemtakem dovolj dela. Če gledamo na politično delo tako, kot smo ga pravkar bežno nasteli, bomo hitro dobili področje za udeleževanje naših organizacij. O teh vprašanjih naše organizacije morajo razpravljati, predloge za konkretne sklepe pa je treba predlagati oblastnim organom. Ukrepal bo ljudski odbor, politično delo pa je stvar naših organizacij. Nobenega dvoma pa seveda ni, da politično delo lahko temelji samo na načelih socialistične graditve.

Navzkriž s poletjem: ohladitev!

Zadnje ohladišče so močno presenetile vremenslovice. Na planini Igman in na Bjelesnici v Bosni in Hercegovini so zabeležili najnižjo poletno temperaturo v zadnjih 50 letih. Živo srebro je podlo na 3 stopinje pod ničlo. V Bosni in Hercegovini je temperatura padla povprečno za 15 odstotkov. Povsod drugod v Jugoslaviji pa je bila tiste dni vročina. Najtopleje je bilo v Ulcinju, kjer so imeli 28 stopinj, v Titogradu je bilo 27 stopinj, drugod pa se je temperatura gibala okrog 20 stopinj. Kraji ob Jadranu so imeli nekoliko trpleje — od 22 do 26 stopinj.

Smrt pod mlatilnico

Pri prvem mlaticelno je 2. avgusta smrtno ponesrečel Anton Bizjak, star 65 let, doma s Planine pri Rakli. Ponesrečenje je nepredvidno hodil poleg mlatilnice in padel pod kolosa, kar ga je veljalo življenje.

Licitacije pri nakupu tujega blaga

Te dni so jugoslovanke gospodarstveniki na široko razpravljali o novem načinu nakupovanja inozemskega blaga. V ta namen bodo že na letošnjih sejnih tehnikah in možnih oblači uvedli način licitacije. Tuje podjetje, ki bo v naši državi hotelo prodajati določene izdelke, jih bo moralo najprej postaviti na enem izmed sejmov, da se bodo naši nakupovalci temeljito seznanili s kvaliteto blaga. V zvezi s tem bodo odpadli stroški potovanja in druge ovire. — Z licitacijami bodo pričeli sistematično reševati potrebe jugoslovanke trgca, na drugi strani pa bodo tudi tuja podjetja zainteresirana, da bodo na naših sejmih razstavila res kvalitetne predmete.

Zakaj spet agenci?

V noči od 3. na 4. avgust so v Gradcu pri Žužemberku spet zatitule gasilske sirene. Gorelo je gospodarsko poslopje Jožeta Novaka. Škoda, je 1 milijon in pol. Gospodar je imel poslopje zavarovano za 1 milijon. Verjetno gre spet za neprivetnost z ognjem.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Zadnji teden je spet prinesel mnogo novega in pomembnega. Nekot so se uredniki časnikov lahko priroževali, da se v pasjih dneh »nič ne zgodi«. Toda danes svetovno dogajanje ne spoštuje poletnih počitnice. Nasprotno, vse kaže, da se prav v poletnih vročih dneh dogajajo prav pomembne, celo usodne reči.

Vsekakor ne moremo mimo drugega uspešnega poleta sovjetske vesoljske ladje »Vzhod-2« okrog Zemlje. To pot je letel v njej sovjetski major Herman Stepanovič Titov. Sedemdesetkrat je obletel naš planet in ostal v vesolju dlje kot 24 ur. Med tem se je počutil dobro in opravljal vsa dela, ki jih zmore opravljal telesno in duševno zdrav človek.

To pomeni, da je človek naredil spet en korak globlje v vesolje. Ti koraki pa se vrstijo dosti hitreje, kakor so upali največje optimisti še pred štiri leti, ko je prvi poletel v vesolje sovjetski satelit Sputnik 1.

Toda od prvega Sputnika do vesoljske ladje je dolga pot. In ker niso od takrat minila niti štiri leta, je uspeh tem večji. Toda še večje so revolucionarne spremembe, ki so nastopile zaradi teh novih pridobitev znanosti in tehnike v miselnosti človeka, v strateških pogledih, v vrednotenju sveta in narave okrog nas, v iskanju miru. Možnost vojne je postala tako strašna grožnja, da se vsakdo pritožuje. »Kdor danes zagovarja vojno,« je dejal predsednik Gane dr. Kwame

Nkrumah med svojim nedavnim obiskom pri nas, »je največji sovražnik človeštva«. In vendar je prav zdaj po svetu nekaj nevarnih žarišč trenja in napetosti. Ta žarišča so Biserita, Angola, Laos Južni Vietnam in druga. Toda najbolj občutljiva točka je trenutno brez dvoma Berlin. To vprašanje zdaj naglo dozoreva in prav kmalu, še letos, bo moralo priti do odločilnih pogajanj o Berlinu in Nemčiji med Vzhodom in Zahodom.

Velika Britanija začela pogajati za vstop v Skupni evropski trg ali Sestorice, kakor tudi imenujejo to zahodnoevropsko organizacijo.

Ta odločitev je vsekakor izrednega pomena ne samo za odnose med Britanijo in Britansko skupnostjo narodov, ampak za celotno politično (ne samo gospodarsko sliko) Zahodne Evrope. Znano je namreč, kakšne politične koncepte ima zahodno-nemški kancler Adenauer glede politične ureditve Evrope. Ti koncepti so politično nazadnjaški in bi — če bi jih uresničili — še bolj pogloblji prepad med Vzhodom in Zahodom na splošno. Zakaj trgovina in gospodarstvo se tako podrejata določnim političnim konceptom, namesto da bi bila tisti most, ki združuje narode na Vzhodu in Zahodu, Severu in Jugu.

Potemtakem tudi pristop Velike Britanije k Skupnemu trgu ne bo mogel rešiti tiste evropske bolezn, ki jo imenujemo razdrobenost in neenotnost, ne bo omilil nezaupanja enih in drugih in ne bo pri-speval k politični stabilnosti v Evropi. Vsako gospodarsko zapiranje v ozke regionalne okvire je v današnjem svetu škodljivo. Če ga spremlja še zastarel politični koncept, je tem huje.

Drugi sovjetski kozmonavt

Najnovejša poteza v tem blokovskem dvoboju je izjava sovjetskega premiera Hruščeva, ki je ponovno porval zahodne sile k pogajanjem, da bi mirno uredili spor in se tako izognili hudil nevarnosti.

Na Zahodu se mrzlično posvetujejo, da bi se zredinili glede enotnega stališča do Berlina in Nemčije. Pravkar so se v Parizu sestali zahodni zunanji ministri, toda vse kaže, da posebnega napredka niso dosegli. Nemški zastopnik je izjavil, da je Bonn zadovoljen z razgovori. To pa navadi ne pomeni nič dobrega, saj je znano, da je prav stališče Zahodne Nemčije najbolj nepopustljivo in teho.

Velika Britanija je prišla do usodne prelomnice v svoji zgodovini. Britanski premier Macmillan je v spodnjem domu britanskega parlamenta izjavil, da se bo

ureditve Evrope. Ti koncepti so politično nazadnjaški in bi — če bi jih uresničili — še bolj pogloblji prepad med Vzhodom in Zahodom na splošno. Zakaj trgovina in gospodarstvo se tako podrejata določnim političnim konceptom, namesto da bi bila tisti most, ki združuje narode na Vzhodu in Zahodu, Severu in Jugu.

Potemtakem tudi pristop Velike Britanije k Skupnemu trgu ne bo mogel rešiti tiste evropske bolezn, ki jo imenujemo razdrobenost in neenotnost, ne bo omilil nezaupanja enih in drugih in ne bo pri-speval k politični stabilnosti v Evropi. Vsako gospodarsko zapiranje v ozke regionalne okvire je v današnjem svetu škodljivo. Če ga spremlja še zastarel politični koncept, je tem huje.

ZAPISKI S SOBOTNE SEJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA V VIDMU-KRŠKEM

Uspehi prvega polletja

V šestih mesecih: 51,55% proračunskih dohodkov in 50,22 izdatkov

5. avgusta je bila pod predsedstvom Staneta Nuničiča seja občinskega ljudskega odbora, na kateri so obravnavali poročila inšpekcijskih služb in razpravljali o realizaciji družbenega plana in proračuna za prvo polletje. Iz razprave je bilo videti, da je bil do-sežen družbeni bruto proročvod z 52,59 odst., narodni dohodek s 63,81 odst. in osebni bruto dohodek z 49,71 odst. (pri 3728 zaposlenih).

Na ločenih sejah obeh združad so nato sprejeli odločilo o prodaji in zakupu kmetijskih zemljišč, odločilo o uvedbi krajevne samopriskevka za obmojete združad volivcev v Bre-stanici in Vidmu-Krškem — levi breg, spremembo odloka o povračilu potnih in drugih stroškov odbornikom, članom

svetov in drugih organov in spremembo odloka o potnih in selitvenih stroških usluž-bencev. Nadalje so potrdili predlog veterinarske postaje v Brestanici o novih cenah us-lug in drugo.

Občinski ljudski odbor so pooblastili, da vodi razgovore s PTT Novo mesto o avtomatizaciji telefonskega omrežja za Videm-Krško.

Za novega direktorja Kon-

fekcije papirja v Vidmu-Krškem je bil soglasno imenovan Jože Ratič, komercialist senoskega rudnika.

Odborniki so predlagali, naj bi se ponovno uvedli sejni, ker kmetje ne morejo prodati živine na dogonih in zato tudi ne poravnati davčnih obveznosti. Občinski ljudski odbor naj bi pripravil odločilo o mljnarskih mericah.

D. K.

Štiri zlate in 9 srebrnih za brežiške šoferje

Pred dnevi so v Brežicah slo-vesno proslavili tradicionalni praznik — dan šoferjev. Na slavnostni tribunl pred občinskimi poslopjem so predstavnik ObLo in množični organizaciji pozdravili sprehod motornih vozil, v katerem je bilo 16 osebnih

avtomobilov, 22 tovornjakov in 12 motornih koles. Sodelovali so člani kolektivov podjetja »Agroservis«, »Tomas servisa« in »Prevoza«.

Švečanost je začel Jože Filipič, o namenu praznika pa je spregovoril predstavnik Združenja šoferjev in avtomehanikov. Bradac. Potem so najza-šlužnejšim šoferjem Jožetu Ra-danoviču, Jožetu Jurešiču, Antonu Gramcu in Vinku Kalanu podelili zlate značke, 9 najbolj-ših članov pa je prejelo srebrne značke. Za vestno delo na cesti so nagradili še dva cestna nad-zornika in sedem cestarjev.

Na prireditvi je igrala mladin-ska godba na pihala iz Bre-žic. Popoldne so v dvorani Bre-žiške operarne priredili družabni večer.

Vaš tednik? DOLENJSKI LISTI

Nabirajte zdravilna zelišča

Cvet: rmana s peclji do 1 cm, rdeče deteljice, bele deteljice.

List: beladone, rdeče maline, breze, smarnice, gozdne jagode, vinogradniškega lapuha, jetrnika, melise, borovnice, ozko-listnega trpotca, pekoče koprive.

Peči ne prečkajte avtomobilske ceste!

1. avgusta popolnoma je pri Sent-Jurju na Dolenjskem prečkala avtomobilsko cesto 39-letna Marija Lapajna iz Cema, ko je šla po vsakdanjem opravku. V trenutku je po cesti s precejšnjo hitrostjo pripeljal avtomobil, ki ga je vozila neka francoska turistka. Ko je Francozinja ženo zagledala, je hipoma zmanjšala hitrost in začela v za-volju ustavljati vozilo. Pri tem je avto s prednjim koncem zadela Marijo Lapajna, da je padla in se hudo poškodovala. Z zlomljeno ramo in drugimi telesnimi poškodbami so jo potem prepeljali v bolnišnico. Na avtomobilu je bilo škoda za okrog 50.000 dinarjev.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Pisali smo že, da je Zvezni izvršni svet sprejel odlok o dovoljevanju kreditov za obratna sredstva v drugem letošnjem polletju, državni sekretariat za finance pa je izdal navodilo, po katerem lahko gospodarske organizacije pobotajo (kompenzi-raz) medsebojne dolgeve in terjatve. V smislu tega odloka lahko gospodarska organizacija pristane na to, da izplača po nalogo druge gospodarske organizacije določeno denarni znesek tretji gospodarski organizaciji, kar predstavlja pobotanje in troje. To je nedvomno razveselilo mnoge kolektive, ki niso vedeli kam iz začaranega kroga medsebojne kreditiranja. Zdej svoje dolgeve lahko poravnava s terjatvami, ki jih imajo do neke tretje gospodarske organizacije. Nadaljnji predlogi, ki so še v razpravi, pa gredo še dalje. Zamisljeno je temeljito razčiščenje medsebojnih obveznosti znotraj gospodarstva, hkrati gre za ukrepe, ki naj bi preprečili, da bi se taki odnosi znova pojavili

Temeljito razčiščenje

v večjem obsegu. Tako predlagajo, naj bi določenega dne — misljen je 31. december 1961 — izvršili splošno pobotanje dolgov in terjatev gospodarskih organizacij, ki naj bi ga izvedla Narodna banka na posebnem računu. To splošno pobotanje bi obsegalo seveda le nesporne terjatve. Po predlogih pa bi Narodni banki zaupali tudi razčiščenje zneskov, ki jih proračunske in druge negospodarske ustanove dolgujejo gospodarstvu. Seveda pa ne smemo misliti, da bo s tem, tudi če bodo predlogi uzakonjeni oziroma sprejeti, že vse rešeno. Glavno rešitev problema medsebojne kreditiranja je treba videti v dobrem gospodarjenju slehernega delovnega kolektiva, ki ne sme dovoliti, da bi o obratnih sredstvih odločal zgolj računovodja. Uporaba obratnih sredstev mora postati stvar politike organov delavskega samo-upravljanja, ki morajo v tem videti enega najvažnejših virov za svoj uspeh.

Na pristojnem mestu smo zvedeli, da pripravljajo kodifi-kacijo predpisov glede sistema investiranja. To z drugo besedo pomeni, da bo zakon o izgradnji investicijskih objektov, ki ga zdej pripravljajo, nadomestil številne uredbe in pravilnike, s katerimi so do sedaj urejali to področje. Tak zakon pa je potreben tudi zato, da odstrani neskladje, ki obstaja med razvojem našega gospodarstva in veljavnim sistemom investiranja, ki je postal že zastarel. Novi zakon bo prinesel nekaj novosti, izmed katerih bomo navedli samo nekatere. Tako naj bi v prihodnje sprejemali investicijske programe investitorji sami, državni organi pa naj bi s tem v zvezi skrbeli samo za kontrolo varnosti in stabilnosti investicijskih objektov, zakonitostj pri delu in upoštevaje obveznih tehničnih predpisov. Zakon bo določal minimalne pogoje, ki jih morajo izpolniti ekonomske in tehnične dokumentacije investicijskih programov. Za tiste tipe objekta, ki jih bodo uporabljali večkrat, predvidevajo hitrejše postopke; preverjali bi samo tisto dokumentacijo, ki je odvisna od lokacije investicijskega objekta. Pravico do projektiranja naj bi po novem imele vse organizacije, ki so s tem ukvarjale — in bi po enakim pogojem. Investitorji naj bi sami odločali, kako bodo dajali graditi investicijske objekte — na podlagi konkurnca, zbiranja ponudb ali neposredne pogodbe.

Po zadnjih poročilih kaže letošnja turistična sezona znake izboljšanja, saj se število tujih turistov iz dneva v dan povečuje. Medtem pa že pripravljajo ukrepe, ki naj bi omogočili uspešnejšo sezono v prihodnjem letu. Tako je Zvezni izvršni svet določil za prihodnje leto enotne stopnje obresti na poslovni sklad v gostinstvu, in sicer v višini 2 odstotka za gospodarske organizacije gostinstva in turizma in v višini 1 odstotka za sezonsko penzijsko gostinstvo. Hkrati je odpadla odločba, da lahko občinski ljudski odbor predpiše višino stopnje do 6 odstotkov. To pomeni, da turistično gostinstvo za prihodnje leto ni več v negotovosti glede višine te družbene dajatve, kar je važno za kalkulacijo cen v prihodnjem sezoni.

Od 1. januarja prihodnjega leta bo tudi v inozemskem turističnem prometu veljal tečaj 750 din za dolar, medtem ko zdej velja le 600 din. Zvišanje tečaja so predlagale turistične organizacije med drugim tudi zato, ker so sedanje cene hotelskih in penzijskih storitev v mnogih primerih že občutno višje kakor cene v gostinskih objektih enake kategorije v sosednjih deželah, na primer v Avstriji in Italiji, kar je že pokazalo negativne posledice prav v mesecih glavne turistične sezone. Kljub zvišanju tečaja pa se bodo morale obdržati sedanje cene hotelskih in penzijskih storitev, ker bo le tako naš turizem lahko postal konkurenčen za tuje turiste.

DELOVNI KOLEKTIV

TRGOVSKEGA PODJETJA NA DEBELO IN DROBNO

»RESA«

Videm-Krško

Vse svoje potrebnike in dobavitelje topla pozdravljamo, vsem delovnim ljudem naše domovine pa pošiljamo za 20. obletnico začetka revolucije iskrene pozdrave!

»RESA« Videm-Krško

ZADRUŽNO KMETIJSKO PODJETJE

»Matija Gubec«

Leskovec-Krško

~ pozdravlja za letošnji občinski praznik komunne
~ VIDEM-KRŠKO vse prebivalce Spod. Posavja
~ in jim želi pri vsem nadaljnjem delu kar največ
~ novih uspehov!

Nov način gospodarjenja z gozdovi

Stevilke, ki smo jih uporabili do zdej, veljajo za vse gozdo-ve splošnega ljudskega premo-ženja in za vse gozdo-ve zasebnega lastništva, kar jih je na našem področju. To so, lahko bi rekli, povprečne, poslo-pšene številke. Brez dvoma pa so pri nas tudi dobri gozdovi, s primerno lesno zalogo in primernim lesnim prirastkom, čeprav jih je na žalost mnogo manj kot slabih gozdov. Preden se lotimo ureditve načrta, ki bo močno izboljšal gospodarjenje v gozdarstvu, moramo gozdove ločiti po ka-kovosti.

Najprej jih bomo razdelili na gospodarske in na negospo-darske. V skupino gospodarskih gozdov bomo vsteli vse ti-ste gozdne površine, ki imajo nad 140 m³ lesne zaloge na 1 ha in dovolj obetajljih, mladih dreves. V našem okraju bo pri-šlo v to skupino približno 80 odstotkov gozdov splošnega ljudskega premoženja in 30 od-stotkov zasebnih gozdov. Na teh površinah ne bomo uvajali kakih posebnih ukrepov. Skrb-beli bomo za normalno vzdrževanje drevev, ga ščitili pred

raznimi škodljivci in pazili, da ne bomo v teh gozdovih preveč sekali.

V skupini negospodarskih gozdov bomo morali izvajati obsežnejše ukrepe. Sem bomo vsteli vse tiste gozdo-ve, ki imajo majhno lesno zalogo, in vse tiste, ki so že izročeni in preveč izsekani. Ločili jih bomo v dve vrsti: v slabe gozdo-ve, ki rasto na dobrem zemlji-šču, in v take, ki rasto na slabem zemljišču. V vsaki izmed obeh vrst gozdov bomo ukre-pali drugače.

Predvsem bomo na različne načine pospeševali proizvodnjo v slabih gozdovih na dobrem zemljišču. To bomo dosegli tako, da bomo izrojene gozdo-ve na dobrem zemljišču izse-kali in osnovali gozdne nasade, ki bodo že čez 30 do 40 let dali tak prirastek, kot so ga dosežani v 80 do 100 letih. Z izsekanjem izrojnih gozdov bomo dobili za 15 do 20 odstot-kov več lesa, kot smo ga izse-kali vsako leto doslej. Ker bo na ta račun za prav toliko zmanjšali posek v gospodarskih gozdovih, se bo v teh les-na zaloga znatno povečala.

V razdobju 1961 do 1956 bo-vo v gozdovih splošnega ljud-skega premoženja opravili go-losek na približno 1000 ha gozdnih površin. Tako bomo pridobili približno 60 do 80 tiso-ko kub. metrov lesa ali vsako leto blizu 12 do 16 tisoč kub. metrov. V gospodarskih goz-dovih družbenega sektorja pa bomo redni posek znižali na raven prirastka in v njih okre-pili lesne zaloge. Na posekanih površinah bo treba takoj pričeti z intenzivnimi gozdniimi nasadi in plantažami. Če bodo posekane površine sposobne za kmetijsko obdelavo, jih bomo prepustili kmetijski proizvodnji.

Mnogo resneje se bo treba lotiti enakih nalog v zasebnih gozdovih. Zemljišča so v teh gozdovih boljša, razsejana so največ po nizinah in ravninah. Prav zato so zelo primerna za intenzivno gozdno in plantaž-ne nasade. Težišče pospešene gozdne proizvodnje, o kateri razpravljamo, bomo zato pre-nesli na nižinskih premo-je delih bomo v zasebnem sek-torju izkrenili približno 4000 ha gozdnih površin, ki so porasle s slabimi gozdovi. Vsa hektar teh gozdov vsebuje približno 50 do 60 m³ lesa. Na površini 4000 ha bomo s krčenjem pridobili okoli 200 do 240 tisoč kub. metrov lesa, kar pomeni do leta 1965 vsako leto po 40 do 48 tisoč kub. metrov.

Stroški za posek na tako ve-likem področju bodo zelo veliki, če ne bomo uporabljali mehanizacije. Poleg tega pa bomo povzročimo tudi veliko gospodarsko šolo, če dela ne bodo opravljena strokovno. Vsaj 50 odstotkov poseka bodo zato morale opraviti kmetijske združade in uporabiti pri tem vsvo razpoložljivo mehanizacijo. Zadržade so letos že kupile 48 motornih žag, še ta mesec pa se bodo pričeli tečaj za delav-ce, ki bodo z motornimi žaga-mi rokovali. Les, ki ga bomo pridobili s posekom 4000 ha gozdnih površin zasebnega lastništva, bo omogočil zmanj-šanje rednega poseka v osta-jlih gozdovih, saj bi morali si-ker sekati na vsem področju. Celotni posek se bo na ta na-čin sicer povečal za 15 do 20 odstotkov, za prav toliko pa se bo hkrati povečala lesna zalo-

ga v gospodarskih gozdovih, ker bomo tam sekali manj.

Gozdnogospodarske organi-zacije bodo poskrbele, da bo les na površinah, kjer bomo opravili goloseke, kar najbolj izkoriščen in da bo čimmanj odpadkov.

Ker smo že precej govorili o gozdnih nasadih, se pomudi-mo še malo pri njih. Na pod-ročjih golosekov bomo uredili predvsem dve vrsti nasadov: plantažne nasade in intenzivne gozdne nasade. Intenzivni nasad uredimo na posekani površini brez drugih priprav s strojnimi sajenjem sadik. Traktor s pomočjo posebnega svedra izkoplje luknje, v ka-tere sadimo sadike. Plantažni gozdni nasad zahteva obdelo-na tla, gnojenje in rahljanje zemlje, letni prirastek pa je seveda v njem večji. Na nekaterih površinah, še posebej v ravnini in tam, kjer je dovolj vode, bomo uredili tudi kombinirane gozdno-kmetijske nasade. Na takšnih površinah gobjimo v predelih med vr-stami drevev poljske prideleke ter hkrati »kopavamo in gnojimo zemljo za poljskine in gozd. Nasadi te vrste so se že lepo obnesli na Vrtni pri Brežicah, kjer jih je uredilo Kmetijsko gozdarsko posestvo Brežice.

POMENEK Z UDELEŽENCEM SIMPOZIJA V KOSTANJEVICI

Robert Roussil:

- Znanost s svojimi presenetljivimi dosežki strahuje sodobnega človeka in služi ravnovesju velesil.
- Razšla se je s svojo humanistično osnovo.
- Sodobna umetnost mora iskati ravnovesje in harmonijo, ki sta svetu potrebni bolj kot kdajkoli poprej.

Kanadski umetnik ROBERT ROUSSIL je dapes splošno znana osebnost v sodobnem likovnem svetu. Rodil se je v Montrealu leta 1925. Sprva se je preživljal kot delavec, saj tudi izahaja iz proletarske družine. S trinajstimi leti si je že sam služil kruh. Od sedemnajsete do dvajsetega leta je služil v kanadski vojski in bil s tjo tudi v Evropi. Takrat je prvič videl Francijo, ki je zdaj njegova druga domovina. Udeležba v kanadski vojski mu je omogočila, da je kot proleta- roec izpolnil svoje življenjske sanje in se posvetil študiju ter umetnosti. Samo na ta način je lahko prišel do štipendije, ki mu je bila neobhodna potrebna.

Z izrednim talentom je hitro prodrl in leta 1948 privedel za samostojno razstavo v Montrealu. Hkrati s tem je postal tudi profesor na tamkajšnji umetniški šoli. Roussil je intenzivno ustvarjal in razstave so se vrstile druga za drugo.

V tem navidez urejenem in razumevaločem razvoju pa je doživel vrsto bridkih razočaranj in preizkušenj, zato se je preselil v Francijo, ki je, kakor sam pravi, domovina umetnosti, svetovni umetniški center. Zda živi v samotnem gradu v okolici Nizze in tamkaj ustvarja. Njegova dela stojijo v vrsti zasebnih kolekcij, razstavlja pa je tudi v Antibesu (Picasso muzej), Nizzi, Parizu, Torontu itd.

Roussil je doma iz francoskega dela Kanade. Govori angleško-in francosko, vendar s posebnim tempom, posebnim poudarkom in svojsko intona-

nel na razmišljanje o moderni umetnosti. Ko sem ga povprašal, zakaj se je odločil za nov izraz, mi je odgovoril: — Če hočemo izraziti nove ideje, se moramo dokopati do novih oblik. Ideje je treba vskladiti z njimi. Zdi se mi napačno izražati nove ideje v starih oblikah. Vsaka ideja ima tudi svojo obliko, samo tako je lahko harmonična in utemeljena. Rad bi našel to novo obliko za izražanje novih idej. Mi vsi jo iščemo.

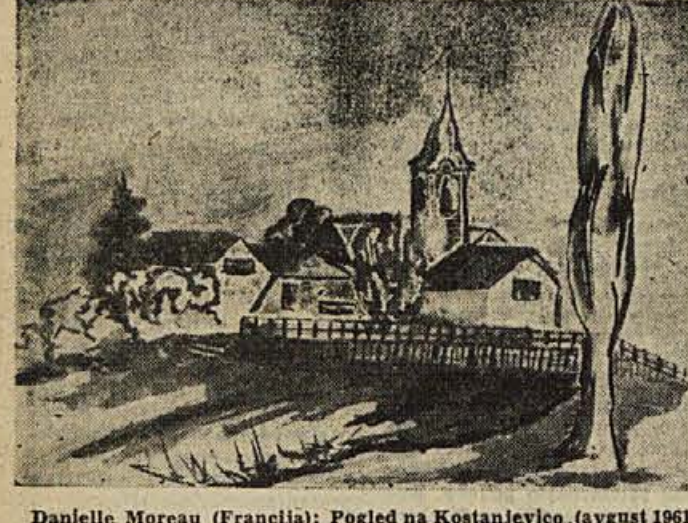
ZNANOST, KI JE V BISTVU DOBRA, SE JE IZNEVERILA HUMANIZMU

Zakaj sem se odločil za moderno likovno ustvarjanje in zakaj obstaja to ustvarjanje? Človek ne ve kje in kdaj se konča njegovo življenje. Zato je čas dragocen in je treba z vsjo strastjo loviti bežeče minute. V teh minutah je treba čim več dati, dati za srečo človeštva, za humanizem. Danes znanost strahuje ljudi; v njene fenomenalne dosežke uporabljajo le v uničevalne namene. Današnja znanost ne pomaga človeka plemenititi, odvrča ga od čustvovanja ter ga neumiljeno, tira na goli račun. S svojimi presenetljivimi dosežki strahuje ljudi in naj služi ravnovesju velesil. Današnja znanost ni humana. V tem vidim osnovni razlog, da umetnik išče izraz v podzavesti in da se poglablja v abstrakcijo. Znanost s svojimi dosežki pritiska na zavest in podzavest. Umetnik skuša to stanje harmonizirati, hoče ta pritisk omiliti, odnose pa po- človečiti. Zal pa ima umetnik v primeru z znanostjo primitivna sredstva za izražanje svojih idej, vendar so ta sredstva lahko pomembna, če so ustvarjalci iskreni oblikovalci. Hočem biti iskren z vsem svojim bistvom. Hočem biti svoboden ustvarjalec, hočem biti humanist v tem razkožnem in raz- drojenem svetu.

IDEJA SIMPOZIJA JE ZDRAVA

— Organizacija simpozija pozdravljam. Tu se umetnik lahko veliko bolj posveti sebi in svojemu delu kot pa taktar, ko je zanj komercialna plat osnovno vprašanje. Tu je širši okvir umetnikov in ljudi, zato se lahko širše učijo in seznanjajo, kot pa taktar, ko je komercialna plat v ospredju. Skratka: umetnik lahko bolj počeno dela. Tu odpade vsak kompromis z naročnikom, delo pa je toliko več vredno, ker umetnik lahko dela svobodno in iskreno. Misel o organizaciji simpozija je zelo po- srečena, zdrava in tehtna.

Današnji svet je razdeljen na dva tabora: kapitalističnega in komunističnega. V obeh taborih pa opazam zastoj umetnosti. Razlogi za to so jasni. V kapitalističnem taboru je umetnost skrajno komercializirana. Trg mora bito

Danielle Moreau (Francija): Pogled na Kostanjevico. (avgust 1961)

nesel na razmišljanje o moderni umetnosti. Ko sem ga povprašal, zakaj se je odločil za nov izraz, mi je odgovoril: — Če hočemo izraziti nove ideje, se moramo dokopati do novih oblik. Ideje je treba vskladiti z njimi. Zdi se mi napačno izražati nove ideje v starih oblikah. Vsaka ideja ima tudi svojo obliko, samo tako je lahko harmonična in utemeljena. Rad bi našel to novo obliko za izražanje novih idej. Mi vsi jo iščemo.

ZNANOST, KI JE V BISTVU DOBRA, SE JE IZNEVERILA HUMANIZMU

Zakaj sem se odločil za moderno likovno ustvarjanje in zakaj obstaja to ustvarjanje? Človek ne ve kje in kdaj se konča njegovo življenje. Zato je čas dragocen in je treba z vsjo strastjo loviti bežeče minute. V teh minutah je treba čim več dati, dati za srečo človeštva, za humanizem. Danes znanost strahuje ljudi; v njene fenomenalne dosežke uporabljajo le v uničevalne namene. Današnja znanost ne pomaga človeka plemenititi, odvrča ga od čustvovanja ter ga neumiljeno, tira na goli račun. S svojimi presenetljivimi dosežki strahuje ljudi in naj služi ravnovesju velesil. Današnja znanost ni humana. V tem vidim osnovni razlog, da umetnik išče izraz v podzavesti in da se poglablja v abstrakcijo. Znanost s svojimi dosežki pritiska na zavest in podzavest. Umetnik skuša to stanje harmonizirati, hoče ta pritisk omiliti, odnose pa po- človečiti. Zal pa ima umetnik v primeru z znanostjo primitivna sredstva za izražanje svojih idej, vendar so ta sredstva lahko pomembna, če so ustvarjalci iskreni oblikovalci. Hočem biti iskren z vsem svojim bistvom. Hočem biti svoboden ustvarjalec, hočem biti humanist v tem razkožnem in raz- drojenem svetu.

IDEJA SIMPOZIJA JE ZDRAVA

— Organizacija simpozija pozdravljam. Tu se umetnik lahko veliko bolj posveti sebi in svojemu delu kot pa taktar, ko je zanj komercialna plat osnovno vprašanje. Tu je širši okvir umetnikov in ljudi, zato se lahko širše učijo in seznanjajo, kot pa taktar, ko je komercialna plat v ospredju. Skratka: umetnik lahko bolj počeno dela. Tu odpade vsak kompromis z naročnikom, delo pa je toliko več vredno, ker umetnik lahko dela svobodno in iskreno. Misel o organizaciji simpozija je zelo po- srečena, zdrava in tehtna.

Današnji svet je razdeljen na dva tabora: kapitalističnega in komunističnega. V obeh taborih pa opazam zastoj umetnosti. Razlogi za to so jasni. V kapitalističnem taboru je umetnost skrajno komercializirana. Trg mora bito

Kanadski kipar Robert Roussil ob svoji skulpturi, ki jo je imenoval »MIR«

čim bolj pester. Zato se umetniki trudijo, da bi bili interesantni, zato se vdajajo najrazličnejšim ekstravagancam. Le tako zadoste okusu petičnega odjemalca. V komunističnem svetu Vzhoda pa je umetnost diktirana, uradna, kar spet duši umetnikovo ustvarjalnost. V obeh taborih se tako zmanjšujeta vloga in pomen umetnika — ustvarjalca. Prav zato se mi zdi taka oblika kot simpozij zelo umestna, ker oba pravkar navedena elementa odpadeta. Umetnik lahko tu res svobodno ustvarja oziroma sledi svoji zamisli brez kakršnih koli ovirov. Tu lahko zares sledi glasu svoje notranjosti, ustvarja elementarno. Vedno je bolje, če človek ustvarja iz lastnega nagiba; tako ustvarjanje je prirodno ustvarjanje.

PALETA Z AZURNE OBAL

Robert Roussil je povabil v Kostanjevico tudi slikarko Danielle Moreau, Komaj dvajset let ima. Slikarskemu študiju se je posvetila v Nizzi. Ko sva se s gospodom Roussilom pogovarjala, nama je pozornost sledila. Tudi o njenem delu smo se pogovarjali. Objubile je, da bo za mozej intervju dodala tudi ona nekaj posnetek Kostanjevica, kakor ga je vnesla v svojo slikarsko. Sicer pa naj skica sama govori.

Umolknili smo. Včasih se človeku zgodi, da se v tem molku opazi. Zdrzne se in pogleda okoli sebe. Mi se nismo zadržali, pregledoko smo se vsak zase zavedali, da je bilo v pogovoru marsikaj takega, kar je vredno premislega. Bilo je marsikaj trpkoga, toda iskrenega. V enem smo si bili vsi edini: da ne sme biti nobena pot pretežka, kadar gre za resnico in človečnost.

LADO SMREKAR

Kako se študentje zaposlujejo

Da bi si izboljšali materialne pogoje, se študentje in srednješolci med počitnicami zaposlujejo pri ustanovah in podjetjih.

Do dosedanjim obdobju so si študentje ali srednješolci sami iskali zaposlitve in za opravljene usluge prejemali določene nagrade. Pri vsem tem pa so posamezniki večkrat naleteli na težave, predvsem pa niso našli zaposlitve. Če so gospodarske organizacije slučajno potrebovale pomoči za občanska dela, pa študentje za to niso vedeli. Zato se je pokazala potreba po organizaciji, ki bi posredovala med delodajalci in študenti. Na lastno pobudo so študentje iz novega mešana občine in Zagrebu, ustanovili Okrajni študentski servis s zasedanjem sedežev v Brežicah. Servis je začel delovati 1. avgusta 1961.

Namen servisa je reševati zgoraj navedeni problem, obenem pa bo skusil študentom zagotoviti večje nagrade. Prednost servisa je trojna: študent dobi za svoje delo visoko nagrado na račun družbenih delovnih kate, v katero vključuje (na podlagi uredbe Ur. I. FLRJ št. 15/58), nezameten odstotek odpade

klubu, podjetja pa imajo enostajnejši obračun. Plačajo namreč račun.

Servis dela po svojem pravilniku, sprejetem na šestih študentskih shodih 2. maja 1961. Uporabno ga lahko vsi študenti in srednješolci iz novega mešana občine, ne glede na to, kje študirajo, da se je vključilo. Poizkusite za študente, da ste člani ZSJ, za srednješolce, da so člani LMS.

Vse informacije lahko dobite vsak dan pri delnem študentu v sejni dvorani OŠLO Brežice od 12 do 14 ure, lahko pa tudi pisмено na naslov: Servis študentskega kluba občine Novo mesto, Brežice - OŠLO, sejna soba.

Študentski klub okragna Novo mesto

obvešča vse družbene organizacije, ustanove, gospodarske organizacije, študente in srednješolce, da je 1. avgusta začel delovati študentski servis. Vse zgoraj navedene apeliramo, da se poslužijo naših uslug!

ODBOR.

Splitčani v gosteh pri Novomeščanih

Na godni jas ob Krki, streljaj ob novem Stacionu travstva in enotnosti je sredi julija zraslo lovno, platno naselje. 46 raznorodnih šotorov je sprejelo pod svojo streho študentskega sploškega odreda »Marjan«. Beken pomonek s starešino ter nekaterimi taborniki je pokazal, da so v Sloveniji radve zadovoljni. Navzic nekaterim dežavnim dnem jim bo ostalo Novo mesto z okolico v zelo lepem spominu, so mi pripravljeno v vsakem šotoru. Starešini in drugi so mi povedali, da so jih nekateri opozorili na zadecajost slovenstev, vendar so se preprijali, da to ni res, zakaj na vsakem koraku so bili toplo sprejeti. Vsa srečanja z ljudmi iz okoliskih vasi pa občinskega ljudskega odbora Zveze borcev, domačih tabornikov, mladine in drugih so bila prišrna, tako da so bili nad gostoljubnostjo Dolenjcev prav presenečeni.

Med bitvanjem v Novem mestu pa so spitiški taborniki pripravili tudi vrsto izletov. Obiskali so vse okoljske vasi, Dolenske Toplice, Otročec, Mirno peč (taktar je bil vroč dan, pa smo jo prekršili v vročino) in spitiški pokljuki. V Crnomlju so si med drugim ogledali železovinarvo BELT, skrupira starejših pa se je odprlela ljubljano. Po partizanskih poteh se preselili tudi Rog in, ki je bila psem vesela in sreča, mladosti in zdravlja.

Brigada je prišla na deloviste 8. julija. Pripravila si je naselje, razdelila v dve četi in odšla v gozd. Obe sta vneto tekmovali med seboj, vendar se je njuno delo razlikovalo, zato je bilo težko odločiti, kdo je boljši. Obenem moramo izreči najlepše priznanje za trud.

Dopoldanski delo je hitro minelo. Lani žetelci so težko karkali kosila. Ko se se nasedli, so šli na »udarniško«. Vračali so se s pesmijo in običajni z drvi, da so lahko kuhali. Tako je minil delovni dan.

V prostem času so igrali odbojko, nogomet, rugby, namizni tenis, prebrali so časopise, knjige, gledali televizijo in navjani magnetofon. Tu in tam sta se iz večje družbe oddrnali prijatelja na vogal in se na samem pomenuvala.

I KK Rudar (Kanižarica) 21 keg- ljev, 2. KK Železnice (Novo mesto) 23, 3. KK Plonci (Novo mesto) 19, 4. KK Kanižarica, 6. KK Dolenske Toplice 16 in 7. KK Rudar (Krmelj) s 185 keglij.

Tekmovalci iz Kanižarice so prejeli spominsko plaketo in kegljsko krogljo. Vsi nastopajoči so dobili diplome.

V nedeljo, 30. julija, so v Kanižarici gostovali kegljaki novomeškega železniškega kegljskega kluba. V divovju je bil izveden zavrski Rudarjem so zmagali gostje s 730:891 in se tako oddolžili za poraz v Žužemberku, ki je bil v vrstnem mestu s zmaga- gall domačini z 2:6.

Slavko Grabek

Novi šoferji v Dol. Toplicah

V zadnji skupini tečajnikov, ki so v Dolenskih Toplicah pri Avtomoto društvu obiskovali predavanja, je bilo 40 kandida- tov za šoferski izpit. Kakor v prejšnjih treh skupinah, so tudi tokrat skoraj vsi zadovoljivo odgovarjali.

D. G.

Kako so delali v Veliki Loki

Partizanova MDB Toneta Mišiča je zaključila svoje delo v Veliki Loki. Trideset brigadirjev je vsaki jutro ob šestih korakalo v zelene gozdove okoli Velike Loke. Njihova pesem je prebujala dom- macine in jih spodbujala k delu. To je bila pesem veselja in sreča, mladosti in zdravlja.

Brigada je prišla na deloviste 8. julija. Pripravila si je naselje, razdelila v dve četi in odšla v gozd. Obe sta vneto tekmovali med seboj, vendar se je njuno delo razlikovalo, zato je bilo težko odločiti, kdo je boljši. Obenem moramo izreči najlepše priznanje za trud.

Dopoldanski delo je hitro minelo. Lani žetelci so težko karkali kosila. Ko se se nasedli, so šli na »udarniško«. Vračali so se s pesmijo in običajni z drvi, da so lahko kuhali. Tako je minil delovni dan.

V prostem času so igrali odbojko, nogomet, rugby, namizni tenis, prebrali so časopise, knjige, gledali televizijo in navjani magnetofon. Tu in tam sta se iz večje družbe oddrnali prijatelja na vogal in se na samem pomenuvala.

I KK Rudar (Kanižarica) 21 keg- ljev, 2. KK Železnice (Novo mesto) 23, 3. KK Plonci (Novo mesto) 19, 4. KK Kanižarica, 6. KK Dolenske Toplice 16 in 7. KK Rudar (Krmelj) s 185 keglij.

Tekmovalci iz Kanižarice so prejeli spominsko plaketo in kegljsko krogljo. Vsi nastopajoči so dobili diplome.

V nedeljo, 30. julija, so v Kanižarici gostovali kegljaki novomeškega železniškega kegljskega kluba. V divovju je bil izveden zavrski Rudarjem so zmagali gostje s 730:891 in se tako oddolžili za poraz v Žužemberku, ki je bil v vrstnem mestu s zmaga- gall domačini z 2:6.

Slavko Grabek

Kanižarski kegljaci so zmagali v Žužemberku

V počastitev 20-letnice ljudske revolucije so na dan vstaje v Žužemberku organizirali turnir naj- boljših kegljskih moštev novo- meškega okragna. V vsakem moštvo je nastopilo 6 tekmovalcev. Re- zultati:

I KK Rudar (Kanižarica) 21 keg- ljev, 2. KK Železnice (Novo mesto) 23, 3. KK Plonci (Novo mesto) 19, 4. KK Kanižarica, 6. KK Dolenske Toplice 16 in 7. KK Rudar (Krmelj) s 185 keglij.

Tekmovalci iz Kanižarice so prejeli spominsko plaketo in kegljsko krogljo. Vsi nastopajoči so dobili diplome.

V nedeljo, 30. julija, so v Kanižarici gostovali kegljaki novomeškega železniškega kegljskega kluba. V divovju je bil izveden zavrski Rudarjem so zmagali gostje s 730:891 in se tako oddolžili za poraz v Žužemberku, ki je bil v vrstnem mestu s zmaga- gall domačini z 2:6.

Slavko Grabek

Brzoturnir na Pokljuki

Več. Tudi proti Matanoviču je iz- ljubljano partijo potem, ko je imel zmago skoraj že v zepu.

Madridsko prvenstvo LRS

Porotali smo že, da je na mla- dinskem prvenstvu LRS po pred- zračnem kolu naš zastopnik Franc Čič. Čič je bil zelo uspešen in hkrati tudi zadel, kaj vrnega me- sta, na spremenilo, ker so se skoraj vse partije končale neodločeno. Čiču do deveto mesto predstavlja Čič, velik uspeh in hkrati afirmacija novomeškega mladinskega šaha v republiškem merilu, kajti na prvenstvu je nastopilo 30 moštov šahovskih mladincev iz šahov- sko mnogo mešanih okragnjev, kot je Novo mesto.

NOGOMETNI TURNIR V METLIKI

V nedeljo je bil v Metliki turnir v malem nogometu. Vablu občinske zveze za telesno kulturo se je odzvalo kar 7 ekip, in sicer Borac in DMV iz Novega mesta, nogomet- taši iz Mirne peči, Otročec in Bre- ne vasi ter dve ekipi iz Metlike.

Ker je bilo veliko število moštvo, niso mogli igrati vsak z vsakim, ampak na izpadanje. V četrtfinalu so bili doseženi naslednji rezultati: Borac - Otročec 2:0, Metlika II - DMV 2:1, Mirna peč - Bircna vas 1:1, polfinale so se uvrstili Borac, Metlika II in Mirna peč, ki so je doleteli zreb. Metlika I je bila v tem kolu prost. V polfinalu je Metlika I premagala Metliko II z visokim rezultatom 4:0, a Borac je laško odpravi nogometšaše iz Mir- ne peči z 2:0.

Finalna tekma med Borcem, šla- nom podzvezne lige, in Metliko I je bila posebno zanimiva. Obe mo- štva sta bili zelo borbeni. Pri go- šitju se je posebno odlikoval Jova- novič, a pri domačih Miro Suica in vratar Milčevič. Do zadnjih trenutkov igre nismo vedeli, kdo pade škodo Celuloze. Playalva zvrst Slovenen je obvestila, da se je PK Celuloza uvrstila na 2. mesto v slovenski plavalni ligi. Vodi P. Ljubljana, na tretjem mestu pa je Rudar iz Trbovljev.

D. G.

Novomeškemu fotoklubu čestitamo!

Po prvem uspelem izletu no- vomeških fotomaterjev po par- tizanskih krajih Dolenjske je klub fotomaterjev pripravil razstavo fotografij nekaterih spomenikov iz NOB z Roga in okolice. Te dni je član kluba Lovce razstavil fotoaparat za letošnjega okrajnega tekmoval- nja traktoristov. Posnetki so uspešni. Pozdravljamo prizadev- nost novomeških fotomaterjev, ki so nas letos že večkrat prese- netili.

-mtr-

BALINANJE: Ljubljana - Novo mesto

Na novem izrišču Novoteksa ko tovarni bo v soboto, 12. avgusta, ob 16.30 tekma balinarskih reprezentanc Ljubljane in Novega mesta. Tekma bi morala biti že 29. ju- lija, vendar je bila preložena za- radi dežja. V ekipi Ljubljane nastopa več državnih reprezentantov. Ob 13.30 bo predtekma balinarjev Novoteksa in Pionirja. Ob tej priložnosti bo tudi otvoritev novega izrišča, ki so ga zgradili s prostovo- lnim delom člani kolektiva No- voteksa.

(en)

V vsako hišo Dolenjski list!

Beli se pionirski tabor...

Obisk v pionirskem taboru »20-letnice vstaje« v Dol. Toplicah

Ko sva s pionirjem Miranom v Novem mestu sedla v avto, so obliki spet obelali dež. Vendar nama vreme ni pokvarilo razpolo- ženja.

Avtoбус se je ustavil v prijaz- nem gozdu pri Dolenskih Topli- cahn sva zagledala tabor »Sutje- ska«, ki se je preimenoval v »Ta- bor 20-letnice vstaje«. Zbor 54 pionirjev, načelnikov pionirskih odredov iz novega mešana občine, je organiziral okrajni odbor DPM iz Novega mesta. Moj mali spremlje- valec je bil že močno nestrpen. Kmalu sva zagledala tabor Kopr- čanov, hitro prešla brv in mimo markacij dospela do bele platnene vasiice Novomeščanov. Pozdravila sva se z Reško Pirč, ki kot pred- sednica okrajne pionirske komisije pri DPM vodi tabor. Pionir Miran se je hitro poslovil in se pridružil skupni taborščini. Medtem je nekdo že obvestil pionirje, da je prišel še en načelnik, točkrat iz no- vomeške osemletke. Miran se je hitro preoblekel in ze stal v vrsti za malico, ki so jo pričeli deliti. Vse je bilo tiho, brez pretivanja in kričanja, kot bi učenci sedeli v šolskih klopih in pisali naloge. Res, sredi gozda je bila tišina.

Ze je nekdo poveleval: Zbori pesem je spremljala pionirje, ko so odšli na izlet.

Ta čas sem izkoristil za pogovor z upraviteljo. Povedala je, da sta dne 2. avgusta zvečer tabor ob- skala predsednik okrajnega odbora SZLL Viktor Zuparič in članica okrajnega komiteja ZK Ema Mu- ser. Udeležila sta se prvega labor- niske ognja in na pionirski prapor pripela spominski trak s posveti- lom. Pionirji so lepo pripravili kulturni večer.

Prvi dan taborjenja so pionirji izvolili vodstvo. Pomagal mu bo starešinski svet, ki ga sestavljajo taborni vodilci, strokovnjaki in vo- ditelji pionirskih dejavnosti. Izda- jali bodo tudi svoje glasilo. V ta namen so osnovali uredniški odbor in pripravljajo sestavke. Opisovalci bodo svoj odred in kraj, kjer ta- borijo.

Govili bodo tudi tehnično dejav- nost. Pri tem jim pomaga okrajni odbor Lydske tehnike. Spoznalji bodo vsde fotografije in imeli svo- je laboratorij. Razena tega se bodo učili voziti moped. Tudi modelarji bodo zvedeli marsikaj novega. Res, to je prava šola pionirjev.

Dne 13. avgusta jih bodo obiš- kalpi pionirji iz Sevnice in Vidma- Krskega. Skupaj si bodo ogledali partizanski Rog. Seveda jih bodo obiskali tudi pionirji iz Dolerjskih

Brez kmetijskega strojnika ni kmetijske zadruge!

Tako je povedal zastopnik trebanjske kmetijske zadruge na nedavnem občnem zboru sekcije Društva kmetijskih strojnikov v Trebnjem. Zbora se je udeležilo nad 20 strojni- kov trebanjske komune. Skle- nili so v jeseni organizirati tek- movanje v oranju s traktorji in košnji olave. Pozimi bodo za vse strojnice trebanjske občine pridrili štiri do petdnevni te- čaj. Razen tega bodo imeli pre- davanja. — Občinski odbor SZDL v Trebnjem je podprl zaključke občnega zbora sekcije kmetijske zadruge v Trebn- jem pa je traktoristom obljubi- lila vso pomoč. V prlohodne bo- do lahko začeli resno delati, predvsem pa bodo skrbeli za nadaljnjo izobrazbo svojih čla- nov, ki se bodo v sekcijo še vključili.

-mtr-

Za občinski praznik videmsko-krške komune se pridru- žujemo čestitkam in pozdravljamo 12. avgust — spomin na prve krške komuniste in izseljevanje prebivalstva Spod. Posavjal.

DELOVNI KOLEKTIV

trgovskega podjetja

»Preskrba« Senovo

Za 12. AVGUST, OBČINSKI PRAZNIK KOMUNE VIDEM-KRŠKO, POŠILJAMO VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM V OBČINI IN VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠEGA PODROČJA TOPLE TOVARISKE POZDRAVE!

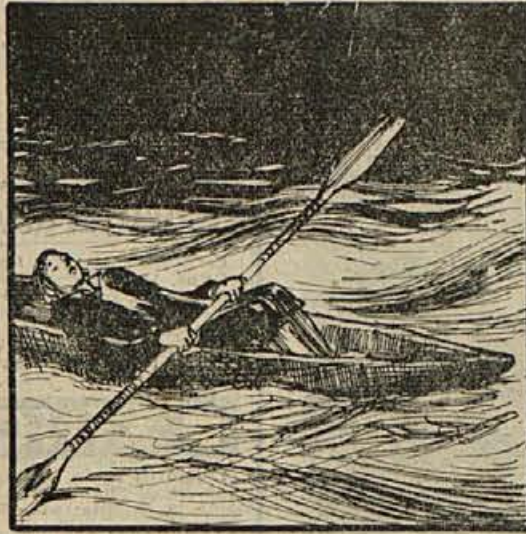
Grodbeno podjetje »Sava« Videm-Krško

S TITOM: ZA SVOBODO, ZA MIR, ZA SOCIALIZEM!

OSKAR - novi:
njegova nova kvaliteta na-
grajuje sleherno gospodinjvo
z zadovoljstvom

97. Naposled je zapihal veter; »Hispaniola« se je nagnila nekoliko na stran. Začutil sem, da je vrv spet popustila; tedaj sem jo prijel in z močnim urezom presekal poslednja vlakna. Res ne vem povedati, zakaj sem pograbil vrv, ki je zdaj mlahavo visela s krova. Povlekel sem se do okna kabine in zagledal Handsa in njegovega tovariša, ki sta se borila na tleh na življenje in smrt. Spustil sem se nazaj na klopec v čolnčku. To sem napravil ravno o pravem času, kajti samo za las je manjkalo in padel bi v morje.

98. Ladjo in moj čolnček je zagrabil tok in nas gnil naravnost proti tabornemu ognju roparjev na obali. Srce mi je tolklo ob rebra kot kladivo. Tedaj se je ladja močno stresla in se zasukala. Na krovu so se oglasili koraki. Vedel sem, da sta se pijanca nehala ruvati in se zavedela, v kako nevarnem položaju sta. Jaz pa sem legel na dno čolnčka. Valovi so me premetavali zdej sem, zdaj tja. Polagoma sem postajal truden in sredi teh grozot se mi je jela lotevati omotica, dokler me ni naposled premagal spanec.

99. Bil je že dan, ko sem se prebudil in videl, da sem na jugozahodnem koncu Otoka zakladov. Bil sem blizu obale in zato sem sprva mislil, da bi bilo najbolje, ko bi odveslal tja in se izkrcal. To namero sem kmalu opustil. Morje se je divje zaganjalo v skalovje in moj čolnček bi gotovo treščil ob pečine ter se razbil. Toda to ni bilo vse. Na obali sem zagledal črede velikih, spolzkih živali, ki so se plazile po skalnatih ploščah in skakale v morje. Obrnil sem čolnček in spet zašel v morskro strujno.

100. Struja me je nosila na drugo stran prostranega zaliva. Hotel sem si pomagati z veslom, pa je čolnček kar podivjal in voda mi je pljuskala v obraz. Bil sem ves premočen in prestrašen in sem legel v čoln, ki se je takoj spet spametoval in me nosil mirno in kretko. S svojo mornarsko čepico sem izplal vodo iz čolna in se čutil, kako se čolnček spretno izogiba valovom. Pred seboj sem zagledal zelene vrhove visokega drevja. Bil je že skrajni čas, kajti mučila me je huda žeja. Struja pa me je zanesla okrog rtiča in tedaj sem zagledal...

Slovenska pesem jih je očarala in prevzela

Japonec Eisaku Tanaka je na Sremiču prvič v življenju videl in pil jabolčnik — Kako se je s pladnjem, spletenih iz šilbja — Hotel »SREMČIČ« je pripravil kipurjem več prijateljskih presenečenj — Obiščite tudi vi turistično postojanko hotela »Sremič« na Sremiču: pod vami bo ležalo prostrano Krško polje kot na dlani

V nedeljo, 30. julija, so obiskali Videm-Krško kipurji, udeleženci simpozija v Kostanjevici in Portorožu. Udeležili so se sprejema, ki ga je pripravil predsednik ObLO tov. Nunčić, in si nato ogledali tovarno celuloze in papirja. Več ur so se zadržali v lepi turistični postojanki hotela »Sremič« na Sremiču. Vodstvo hotela se je še posebno potrudilo, da je bilo popoldne za goste iz 15 držav čimbolj prijetno. Stregli so jim s pleteniimi pladnji, ki so bili pogrnjeni s prtiki domače obrti, in natakali vino iz majolik. Mnogi umetniki še niso videli, kako se kuha žganje in pripravljajo jabolčnik. Zato so pripravili žganjekuho in stisnili nekaj jabolčk. Japonski kipur Eisaku Tanaka je bil nad jabolčnikom prav navdušen, da ga je zajemal prav iz posode in pil. Pred vinsko kletjo so pekli odojka in perutnino na ražnju. Vse je bilo naravno, nepriljubeno in zato tembolj prijetno.

Kosso Eloul in drugi, bratje. Združuje jih umetnost in želja živeti v miru. Ko so se zbrali domačin in delavci tamkajšnjega posestva ter zapeli več slovenskih pesmi, so umetniki ostremeli. Slovenska pesem jih je navdušila in osvojila.

Ko so se poslavljali od turistične postojanke na Sremiču, so povedali, da je bilo to zanje nepozabno doživetje. Objubili so, da bodo v svoje domovine poneli pozdrave iz lene Slovenije.

domovine poneli pozdrave iz lene Slovenije.

Takole čakajo ob nedeljah popoldne fantje na Raki, da se bo začel televizijski prenos

Slovenski okteti bo gostovali na Japonskem

Na letošnjih družbovskih poletnih igrah je Slovenski oktet postal izreden uspeh, in si je že pridobil pravico nastopiti na teh igrah tudi drugo leto. Razen tega je sprejel vabilo za dvomesečno gostovanje na Japonskem.

Ptujski muzej je bogatejši za lonc zlatnikov

Kakor je pred dnevi poročal mariborski Večer, so v novem nasejali za ptujskim gradom našli zaklad precejšnje vrednosti — večji lonc z zlatinimi kovanci. Strokovnjaki ptujškega muzeja so ugotovili, da je zaklad iz drugega stoletja in je že takrat pomenil veliko bogastvo. Ljudje so o njem spletli zgodbo, da ga je zakopal neki slavni vojskovodja. Ptujski muzejci so redko dragocenost prenesli v muzej, kjer jo bodo še naprej proučevali.

NEKAJ OKROGLIH

STROKOVNO
Profesor zemljepisa je šel k zdravniku, ker ga je začela boleti noga.
»Kje vas boli?« je vprašal zdravnik.
»Severovzhodno od pete.«
KOMPLICIRANO
»Prosimo vas, koliko je ura?«
»Pol.«
»Pol štirih ali pol petih?«
»Ne vem, ker mi je zadnjič odpadel na uri mali kazalec.«
TEZAVE
»Groza! Zdravnik mi je povedal pijačo, ker sem živčen. Kako bom živčen šele sedaj, ko ne smem piti!«

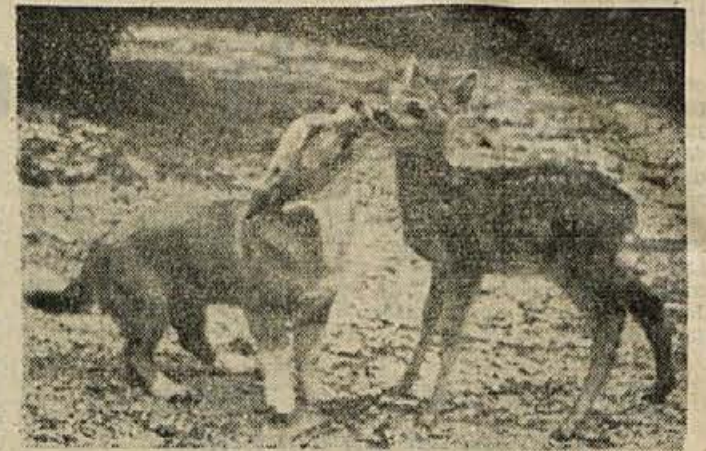
SPREMENBA
»Slišal sem, da si se poročil. Saj je bil že čas. Kako se pa počutiš?«
»Dobro, prej sem se slabo počutil doma in zunaj, sedaj, ko sem oženjen, se pa vsaj zunanjo lepo počutim.«
PRIRASTEK
»Oh, je to čudno — ko sem se poročil, sva bila eno, čez pol leta nas je bilo pa že deset.«
»Kako: deset?«
»Moja žena je postala številka 1, jaz sem se pa spremenil v ničlo.«

Nove izkopenine v Metliki

Znano je, da je bila Metlika naseljena že pred približno tremi tisočletji, o čemer pričajo številne keltsko-ilirске izkopenine. Tako je pred dnevi na začetku Spitalske drage pri kopanju temeljev za hišo našli tov. Jože Gršič na žaru. O tem je takoj obvestil upravnika Belokranjskega muzeja prof. Jožeta Dularja, da so jo potem previdno izkopali. Nato so izkopali še eno; obe sta shranjeni v muzeju. Prof. Dular meni, da sodita žari v keltsko-ilirsko dobo, to je v čas 3.—4. stoletja pred našim štetjem, mogoče pa celo v 7. ali 8. stoletje. Žari bodo v Ljubljani sestavili, nakar bosta shranjeni v muzeju v Metliki.

Belokranjski muzej je pri nekdanjem mestnem obzidju, kjer gradijo hišo, napravil polzkusni izkop, da bi mogoče našli, ki je precej oddaljena od gradu. Zato si je malokateri obiskovalec ogleda arheološki oddelek. S preselitvijo sodišča je dobil muzej možnost dobiti več prostorov, zato bodo arheološki oddelek prenesli v grad. Veliko predmetov, ki bi jih lahko razstavili, morajo imeti v skladišču, ker nimatej zanje prostorov. Pripravljajo nove oddelke Belokranjskega muzeja: Bela krajina v povojni graditvi.

DOLENJSKI LIST:
vaš najboljši obveščevalec! Odločite se tudi vi in se naročite na naš tednik!

Frizorek iz Metinja nad Štincem: srnica Mikleca, ki so jo našli vso onemogo za vasjo in jo ohranili pri življenju, ter domači kuža še ne poznata sovraštva, ne lovskih strasti...

Bolezni srca so pri nas še zmeraj na prvem mestu

Neka nedavna anketa je zbrala zanimive podatke o vzrokih smrti v letu 1959. Ti podatki se nanašajo le na glavne vzroke smrti in sicer v mestih Ljubljana, Beograd, Celje, Dubrovnik in Slavoniskem Brodu. Kot vzrok smrti so skoraj v vseh teh krajih na prvem mestu neregularne bolezni srca in krvnih žil. Nanje odpade v Celju 40 odstotkov, v Ljubljani 28 odst., v Beogradu 19 odst. v Slavoniskem Brodu 16 odst. in v Dubrovniku 18 odstotkov.

Zločesti tumorji so kot krivci smrti na drugem mestu. Zaradi njih je leta 1959 umrl v Beogradu 19 odst., v Ljubljani 17 odst., v Celju 14 odst., v Slavoniskem Brodu 9 in v Dubrovniku 4 odstotke.

Na tretjem mestu so bile nesreče: v Ljubljani 10 odst., v Beogradu in Dubrovniku 7 odst., v Celju 6 odstotkov.

B padavinami nenavadno radodaren letošnji julij se je poslovlil s poplavami. Te so bile zlasti ob dolnjem toku Krke in so povzročile precej škoda. Poplava ni prizanesla tudi nekaterim cestam ob Krki. Na sliki: cesta Dobrava—Zameško, poplavljena 30. in 31. julija; prav tako je bila cesta Dobrava—Šentjernej. Žal so za te poplavljene predele cest vedeli le vozniki, ki so se napotili v to smer, očitveno pa niso vedeli zanje cestarji in cestni nadzorniki, kajti za poplavljeno cesto Dobrava—Zameško ni bilo niti na tej niti na drugi strani nobenega opozorila kar dva dni! Ker ni bilo opozorila, so vozniki motornih vozil obračali vozila in napravili do Kostanjevice 15 km daljšo pot, kot bi bilo to treba, če bi bili vedeli, da je cesta neprevozna. Kaj če bi cestarji in cestnemu nadzorniku na tem delu ceste poslali račun za brez potrebe prevožene kilometre?

M. Jasp. NEVIDNI GOSPODAR

Sedaj se je Brayen le ozrl. Ob njem je res sedel Angel.
»No, le zberite se! Saj sem samo jaz. Al Brook-Angel! Naj se popeljem z vami. Povedal bi vam rad nekaj stvari, in najbrž tudi vi meni. Peljite kamor hočete, le na policijo ne.«
Brayan je bil tako besen, da splohni mogel odgovoriti. Prav nevarno besen spriču Angelovega vpada v avtomobil. Nazadnje je zabrunda!
»Greva v Centralni park.«
Sedaj je spet dobro vozil, toda molčal je še zmeraj. Spet je Angel pretrgal molk:
»Cujte, Brayen, zopno mi je s tem revolverjem v roki. Ali ne bi mogla spreminjati tole srečanje in prijateljsko izmenjavo misli?«
Brayan je pokimal in rekel enostavno:
»Prav.«
Angel je vtaknil revolver v žep, zadovoljno stegnil noge in si prižgal cigareto. Brayen je zapeljal v Centralni park, ustavil ob pločniku in vprašal:
»Kako se imenuje tale igra, ki jo midva igrava?«
Angel je skomignil z ramo:
»Če pravite temu igra, potem se igrava, recimo — roparja in žandarja. Toda nekaj morate vedeti: oba podpisava žandarje — vi v mejah zakona jaz pa izven zakona. Najini poti nista isti, peljeta pa k istemu cilju. Moja pelje po bližnjici. Dokaz — Drake.«
Brayan je gledal predse.
»Vidite, Angel, zato tudi zdaj govorim z vami. Davi sem rekel šefu, da bi bil hvaležen človeku, ki bi nas rešil gangsterjev. Moja dolžnost je, da vas primem in prisilim s pendrekom, da priznate svoje hudobije in da vas pošle pred sodišče. Priznam, da ste dolžev spretni. Vi ste edini človek, ki se lahko pobaha, da me je v teku enure s svojim revolverjem dvakrat držal v šahu. Kot človek bi vam rad sešel v roke. Toda uradno vas moram aretirati.«
»Logično.« je potrdil Angel. »Toda veste, zakaj sem prišel v Ameriko-New York je poln banditov. Treba jih je pospraviti. Vi me morate aretirati — pravil, da morate štiti pravice razbojnikov, ki se na vaših prijateljskih učili uporabljati revolver. Če mi ne morete pomagati, da jim stopim na prste, mi pa vsaj odgovorite na nekaj vprašanih ne kot policaj, temveč kot prijatelj.«
Brayan je požvečil konček cigare, ga spretno izpljunil skozi okno in rekel:
»Vprašajte!«
»Kdo je »Nevidni gospodar?«
»To bi tudi jaz rad vedel.« je odgovoril Brayen. »Tako pravijo gangsterji svojemu vrhovnemu poglavarju. Vsi ti »kralji« gangsterjev imajo vzdevek »Gospodar.«
»Zakaj se ta imenuje »Nevidni?«
»Zato, ker ga nihče ne pozna, ker ga še nihče ni videl. Pod njegovim vodstvom so Bery Ullman, Peter Myrne, Reed Olaf in vsi drugi. To je sedanjji kralj gangsterjev. Toda kje ste vi slišali o njem?«
»Na telefonu.«
»Pri Dolddyju?«
Angel je nedoločno pokimal — ni potrdil ne zanikal, toda Brayen je razumel.
»Vse, kar ste rekli o njunjski policiji, je morda res,« je rekel. »Je pa nekaj, pri čemer policija ne bo odrekla, prisažem: ko dobim tega tipa v pest, pa naj bo stokrat sodnik, ga ne bom več izpustil. In dvomim, da bi se našel kdo, ki bi ga hotel osvoboditi. Že dolgo sem sumil, da Dolddy dela za »Nevidnega gospodarja«, kakor Drake. Ker so Dolddyju nocoj telefonirali, pomeni to, da nekaj pripravljajo. Sodnika gotovo potrebujejo, da jim spet podpisue odlok, s katerim bo kak lopov izpuščen na svobodo...«
»Sedaj razumem.« je rekel Angel.
»Kdo je telefoniral?« je zabrunda! Brayen.
»No vem.« Angelu je inšpektor steer ugnial vsega mu pa vendar ni hotel povedati.
»Zakaj ste šli k Dolddyju?« je vprašal Brayen.
»To je moja stvar. Isto sem jaz vprašal vas, pa mi tudi niste odgovorili. Inšpektor, povejte mi vse, ker bi mi pomagalo razumeti, kaj vse so kuha v teledilij politikov, rokolovnih ljudi, gangsterjev, podkupljivih sodnikov in politikov.«
»Prav na vrhu je neka politična organizacija — je prišel Brayen, ki je imenoval »Tamany-Hall«. To organizacija postavlja vse uradnike v državne organizacije je Jon Vilel, ki mu ravno »Pošteni Jon«. Toda njegovi so delavci so lonovi Vrhovni sodnik New Yorka je znani Charles Willeroft, prava tegulja glede poštenja. Sodniki so vsi nedejni Dolddyju. Pri nas sodnika nastavlja — z volitvami, torej so odvisni od svojih volivcev, od svoje politične usmerjenosti. Če obtoženec pripada

stranki, ki je sodnika postavila, ga sodnik osvobodí. Če obsodi človeka, ki ga protežirajo političarji, je konec z njim. Pri naslednjih volitvah ne bo več izvoljen za sodnika, če ga ne bude še prej poslali v krstvo deželo. Politični voditelji postavljajo tudi šefa policije, ki potem seveda dela po njihovih željah. Toda tokrat so se usteli — Sterding je namreč poštenjak in jih ne uboga. Toda ljudje ga spoštujejo in imajo radi, zato se političarji bojijo, da bi ga zamenjali, ker bi izbruhnil skandval. Imajo pa na svoji strani sodnike in tako je policija brez moči.«
»Kdo je Zarifist?« je spet vprašal Angel.
Brayan se je nasmehnil:
»Tudi zanj že veste! To je blagajnik Bery Ullman.«
»Oho! Kdo je pa Ullman?«
»Ullman je član generalnega štaba »Nevidnega gospodarja«, lepoteč, nekaj Rodolfo Valentino, zmeraj elegantno obleden, manikiran, napudran. Vozí se v oklopnem avtomobilu in stalno ga spremljata in čuvata dva do zob oborožena tipa.«
»In kaj je ta Ullman?«
»Lastnik več kvartirskih igralnic. Zelo spreten. Dvakrat ali trikrat sem ga aretiral, vendar sem ga moral vsakič spustiti. Če ga boste mogli pohopati, ga dobro pritisnite in ne spustite iz rok, dokler ne bo zrel za pogreb. Storili boste dobro delo.«
»Kje ga lahko najdem?«
»V Sedemdesetstirideseti ulici med Sedmo in Osmo avenijo je bar »Papagalj«. Pojdite tja in skušajte prodreti v igralnico. Tam je neka ženska, Sony Rake, ki bi vam lahko pomagala...«
Brayan je umolnil. Iz zvočnika majhnega radijskega sprejemnika v avtomobilu je odjeknil glas napovedovalca:
»Policijski avtomobili, pozor! Sestlela Anitta Rosenberg hči milijonarja Rosenberga, je zginila iz stanovanja svojih staršev na Selton Square. Ugrabili so jo...«
Brayan se je naglo zravnil in poglaval avto. Napovedovalec je nadaljeval:
»Gangsterji so pobegnili v svetlorjavi »Humzini Stevilka avtomobila se začne 5 F — 3 ali 5 F — 3. Inšpektor Brayen naj telefonira šefu Sterdingu... Policijski avtomobili, pozor!«
Angel je na sedežu na pol vstal. Še nredel je Brayen zaustavil avto, je odprl vrata in skočil ven.
»Hvala vam, inšpektor!« je viknil za Brayanom.